

2025

Colofon

ISBN: 978 90 8954 956 3

1e druk 2017

© 2017, Jan A. Boeijenga

Uitgeverij Elikser

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

www.elikser.nl

Vormgeving omslag en binnenwerk: Evelien Veenstra

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

2025

ROMAN

Jan A. Boeijenga

Dit boek draag ik op aan mijn kinderen
mijn kleinkinderen
mijn achterkleinkind(eren)
en dus aan de toekomst ...

*“Er is één ding op de hele wereld
dat u nooit mag vergeten.
Wanneer u alles vergeet, maar dat ene niet,
dan hoeft u zich nergens zorgen over te maken.
Maar wanneer u overal aan denkt,
alles doet en niets vergeet,
maar u vergeet dat ene,
dan hebt u eigenlijk niets gedaan.”*

Rumi

Deel 1

Over Ruben Lemaître en zijn kleinzoon Sam Lemaître
Voorjaar 2017

*Onze enige collectieve waarheid
die we Het Leven noemen
is een deinende oceaan met
soms
verraderlijke momenten
waarop onze levens
als schepen
hun weg moeten vinden*

*Op ieder levensschip
is Ego de schipper
eenzaam en kwetsbaar
gevoelig en machtig
vaak verquisd
maar altijd onmiskenbaar
de baas*

*Juist dit Ego
is zich zeer bewust
van de waarde van Het Leven
het vraagt of schreeuwt
om aandacht en hulp
het wil dolgraag
een goede schipper zijn
op eigen schip
de waarheid van Het Leven
aan eigen lijf ervaren
om in de thuishaven
over de grootsheid daarvan
te kunnen getuigen
en ervaringen
door te geven
aan wie kan luisteren.*

Ruben Lemaître, februari 2017

De oude penduleklok op het gedateerde dressoir in de woonkamer van zijn huis tikt iedere dag van 's morgens vroeg tot 's avonds laat de tijd. Zonder dat hij ernaar luistert dragen deze tikken Ruben Lemaître door de dag. Pas als het tikken stopt, merkt hij het gemis ervan. Dan staat zijn leven even stil en moet het worden opgewonden. Een moment van bewustwording. Nog steeds, ondanks zijn leeftijd, is hij bij de tijd en de tijd bij hem. Hij is daar blij mee.

Hij is zich bewust dat *tijd* en *zijn* als dynamisch koppel alleen door zijn bewustzijn in leven worden gehouden. In zijn bewustzijn vormen ze een gevoelsbeleving die wordt gedragen op het ritme van dag en nacht, wordt gekleurd door de emoties van leven en dood en die blijft verlangen naar de bevestiging van liefde. Een beleving die zich vroeger graag verbond aan geloven in onderlinge saamhorigheid onder leiding van menselijke wijsheid en de macht van goden. Een levensgevoel dat zich nu verbindt aan geloven in dromen over persoonlijk geluk en succes. Ruben zucht en kijkt op zijn horloge.

De kans bestaat dat juist de uitvinding van de klok heeft meegewerkt aan deze veranderingen. Met name en vooral het tikken van die klok. Tijd werd daardoor hoorbaar en meetbaar, dus beheersbaar.

Is de goede oude tijd nu veranderd in een technologische dictator die als een onhoorbaar tikkende tijdbom het geloof in het leven uit de harten en de handen van zowel mensen als goden heeft weggenomen?

Dit gevoel bekruipt Ruben steeds weer en steeds meer. Help! Wie bepaalt wat?

Het tikken van de penduleklok is zijn belangrijkste herinnering aan zijn reeds lang overleden vrouw Lisa. Hij was van haar ouders. Het is voor hem nu het ritme van elkaar aanvullende gewoonten en plichten geworden. Een leefpatroon dat het verleden, het heden en de toekomst van zijn wereld zin en inhoud geeft. Een leven dat geduldig wacht op de laatste tik. Kijken naar de televisie en lezen in de krant zijn het omgekeerde daarvan. Dat zijn confrontaties met een totaal andere wereld. De snelheid, de complexiteit en de diversiteit van die wereld verstoren deze rust. Niet alleen omdat hij bijna tachtig is, maar vooral omdat hij er niet in kan geloven. Zeker niet nu de verkiezingen van maart 2017 voor de deur staan. Hij ervaart dit politieke spel als een verbale machtsstrijd van meningen en beloften die door de complexiteit en de snelheid van het leven nooit kunnen worden waargemaakt. Democratie en het veroveren van macht, het lijkt op een huwelijk dat begint met een scheiding.

Ruben gelooft in zichzelf, in mensen, in geestkracht. Absoluut! Maar hij begrijpt niet meer waarin zo veel mensen lijken te geloven.

Dat mensen niet meer in God geloven, kan hij begrijpen. Het wereldgebeuren maakt duidelijk dat, wat eens 'de woorden en daden van God' werd genoemd, nu allemaal menselijke woorden en daden blijken te zijn. De mens is nu de baas in de wereld. De media bevestigen dat en lopen over van het menselijke geweld, zowel verbaal als fysiek. Veel nieuws is een potpourri van angst, oorlog, geld, bedrog, prestaties, feesten en te veel meningen. Daarin is geen ruimte voor een hogere macht die inspireert tot menselijke waarden zoals respect, waarheid, schoonheid, mededogen en rechtvaardigheid. De mens als baas heeft het daarvoor te

druk met zichzelf. Geen wonder dat alle goden zich hebben teruggetrokken en nu staan toe te kijken in de coulissen van de geschiedenis. Maken ze zich zorgen? Lachen ze zich dood? Of wachten ze het moment af om zich weer bloot te geven als het de tijd daarvoor is?

Ruben gelooft dat de mensheid van koers moet veranderen. Dat het anders kan en dat het anders móét. Hij is zich bewust dat er miljoenen mensen zijn op deze wereld die dat ook weten en wensen. Mensen die, net als hij, niet worden gezien en gehoord en zich ook niet laten zien of horen.

Dit besef drukt op hem.

De toekomst van de wereld lijkt een speeltje te zijn in handen van enkele op macht en aanzien beluste mensen, met sinds kort een nieuwe speler erbij in Amerika. Zou deze vreemde eend in de bijt het gegroeide politieke spel kunnen ontregelen en opschudden? Dat is nu de hoop van Ruben. Hij hoopt dat deze man, samen met zijn collega in Turkije, door zijn optreden de kracht van de morele behoeften van de zwijgende meerderheid gaat activeren. Met deze hoop leeft Ruben al enkele jaren. Wachten op een goddelijke ingreep is zinloos. Het initiatief tot verandering moet vanuit de mensheid zelf komen.

Toen hij in de zomer van 2016 hoorde dat Sam, zijn vermiste kleinzoon, nog leefde, stond zijn psychische klok enkele dagen stil. Het werden dagen waarin het ritme van zijn dagelijkse gewoonten en plichten niet meer functioneerde. Zijn gevoelens en emoties namen de regie daarvan over. Een vloed van blijdschap en opluchting, gekoppeld aan herinneringen en verwachtingen, overspoelde hem.

Het verleden en de toekomst smolten samen in de weelde van een tijdloos besef van dankbaarheid.

Wat was er gebeurd?

In de zomer van 2015 was zijn kleinzoon Sam Lemaître liftend vertrokken naar Noorwegen. In het plaatsje Storslett in het hoge noorden ontmoette hij in het plaatselijke café Bjorn Olafson, kabeljauwvisser en betrokken bij de winning van gas en olie.

Bjorn en zijn vrouw Anne besloten hem onderdak te bieden omdat hij hen deed denken aan hun eigen zoon die enkele jaren eerder was verdronken.

Begin mei 2016 besloot Sam alleen te gaan vissen tegen het advies van Bjorn in. Een plotselinge storm sloeg zijn boot om. Sam werd als vermist opgegeven.

Ruben Lemaître, maart 2017

De terugkeer van Sam herinnert Ruben zich nog als de dag van gisteren. Het had hem aan zijn eigen tijdigheid doen denken. Maar juist daardoor ook aan de urgentie van wat in zijn achterhoofd was gegroeid. Het was de aanzet geworden voor Zijn Project. Een onderneming waarvan niemand nog weet heeft. Een bijdrage leveren aan de toekomst van Europa. Een hartenkreet uiten waarmee hij over zijn eigen leven en onmacht heen wil springen om met een glimlach dood te kunnen gaan.

Hoeveel tijd van leven heb ik nog?

Hij loopt van de keuken naar zijn stoel en gaat langzaam zitten.

Ooit heb ik tegen mezelf gezegd, genoeg te willen zijn in mijzelf. Dat leek mij het juiste doel voor de rest van mijn leven. Vriend kunnen zijn met alles wat in mij is en leeft, zonder me afhankelijk van of verantwoordelijk voor anderen te voelen.

Dit is alweer zeven of acht jaar geleden. Zijn hoofd schudt langzaam heen en weer.

Ik denk dat deze wens geen recht op bestaan heeft. Onafhankelijk zijn en voor niemand verantwoordelijk willen zijn, dat kan niet. Dat is een leugen. Zou ik me ooit geborgen kunnen voelen in mezelf, zonder iemand anders nodig te hebben of voor iemand te kunnen zorgen?

Opnieuw schudt zijn hoofd.

Dit willen, die wens van toen, genoeg te zijn in mezelf, bestaat dus uit twee verschillende dingen! Natuurlijk wil ik in harmonie en rust met mezelf leven. Natuurlijk! Maar totaal zonder iemand anders? Geen sprake van!

Met spijt en pijn denkt hij aan David, zijn enige zoon en de vader van Sam. David komt zelden of nooit meer langs. Beiden weten ze niet waarover te praten als ze samen zijn. Toch blijft bij Ruben de hoop, het verlangen, de wens.

Voor kleinzoon Sam ligt dat anders. Hij is een geschenk uit de hemel. Met Sam praten is communiceren op goddelijke hoogten, zwerven langs diepe ravijnen en elkaar verliezen in ontoegankelijke wouden ...

Hij kijkt op zijn horloge en staat op. Over anderhalf uur verwacht hij Sam. Eerst nog een paar boodschappen doen. Hij heeft het druk vandaag.

Sam Lemaître

Voor Sam, als tiener groot geworden in het begin van het digitale tijdperk, is tijd een vloeiend fenomeen dat dagelijks in duizendsten van seconden wordt omgezet in evenzovele woorden, beelden en mogelijkheden. In zijn kindertijd zat hij vastgeklemd tussen de spanningen van zijn ouders. Dat maakte hem niet alleen tot een slimme overlever, maar ook tot een onrustige zoeker. De tijd joeg hem daarna agressief en onrustig de wereld in om zichzelf, zijn bewustzijn, te vinden. Dat gebeurde bij Bjorn en Anne in het noorden van Noorwegen.

Om dit ‘vinden’ te kunnen omzetten in ‘bewust ontvangen’, is soms een zetje nodig. Sam creëerde dit ‘zetje’ door de waarschuwing van Bjorn te negeren en alleen de zee op te varen.

Door de plotseling opstekende storm was zijn boot omgeslagen. Hij spoelde aan op een klein eilandje waar alleen Johan en Tella woonden. Bewusteloos en onderkoeld werd hij door Johan uit het water opgevist en naar hun hut gebracht waar Tella hem had verzorgd. Langzaam was het leven in hem teruggekeerd. Haar zorg, hun gesprekken en de natuurlijke tijdloosheid op dat eiland hadden zijn leven ingrijpend veranderd. Daar vond hij wat hij zocht: zichzelf. Daar werd hij zich voor het eerst bewust van het beschermende thuisgevoel dat Bjorn en Anne in hem hadden achtergelaten. Zijn eerste ‘vaderhuisgevoel’.

Na een emotionele viering van midzomer met Johan en Tella, versterkt door een soort droom over wortels die geen grond vonden, had hij besloten via Bjorn en Anne terug te gaan naar zijn ‘roots’ in Nederland. Hij wilde leren zijn wortels in diepere gronden te laten groeien.

Het bericht uit Noorwegen dat hij was vermist, raakte zijn

familie diep. Zijn gescheiden ouders, David en Annie, zijn oudere broer Ruben jr. en jongere zus Esther, zijn opa Ruben van vaderskant en zijn oma Lieke van moederskant en zijn vriend Evert waren daardoor met elkaar in gesprek geraakt, wat hen boven zichzelf en de pijn van het verleden had uitgetild.

Zich losmaken van Bjorn en Anne was moeilijker dan hij zich had voorgesteld.

De verwerking van zijn nog zeer prille ervaringen waarin leven en dood, schuld en extase de hoofdthema's waren geweest, moest nog op gang komen.

Dat begon met de bewustwording, dat Bjorn en Anne in de acht maanden vóór zijn schipbreuk in hem een ongekend thuisgevoel hadden achtergelaten.

Zoals een pasgeboren dier het eerste wezen in zijn omgeving kan ervaren als 'de binding aan het leven', zo voelde hij zich gebonden aan Bjorn en Anne. Te snel bij hen weggaan was onmogelijk.

Hij maakte lange wandelingen, deed klussen voor Bjorn en boodschappen voor Anne, lag soms uren te dromen en praatte avonden vol met Anne en Bjorn.

Langzaam voelde hij zich sterker worden. Het Vaderhuis-zijn voor zichzelf als kind en het Vaderhuis-gevoel van Bjorn en Anne voor hem als man, ze groeiden naar elkaar toe en gaven hem steeds meer een realistisch geloof in zichzelf.

Eind augustus 2016 vertrok hij naar Nederland zoals hij naar Noorwegen was gegaan, liftend.

"Dan ben ik nog voor mijn verjaardag thuis", had hij tegen Anne gezegd.

Dit woordje 'thuis' werd in de dagen en weken daarna zijn

oriëntatiepunt. Hij veranderde het in 'E.T. home' inclusief het daarbij behorende stemmetje, om de pijn van zijn jeugd en de herinneringen daaraan gemakkelijker te kunnen dragen.

Zijn mobiel geeft aan dat het nu 7 maart 2017 is en ze heeft hem al herinnerd aan de afspraak met opa Ruben op woensdag de 8^e maart. Morgen dus. Hij moet alleen nog even een vervoermiddel regelen waarvan hij tot en met het weekend gebruik kan maken. Bij opa kan hij zeker overnachten. Dan komt hij waarschijnlijk donderdagochtend in Rotterdam ... nou ja, daar vindt hij wel wat. Eerst een auto regelen. Nee, zijn vriend Evert wil hij deze keer niet lastigvallen. Het derde telefoontje is raak. Een oude Toyota Starlet. Hij past er net in.

Ruben en Sam Lemaître (1)

Mooi op tijd, constateert opa tevreden vanachter de geraniums als rond twee uur uit het autootje dat voor zijn huis stopt, zich het lichaam van Sam ontvouwt. Hij loopt via de gang naar de voordeur, in de hoop de deur te hebben geopend vóór Sam kan bellen. Als winnaar opent hij de voordeur.

Ze gaan direct aan de koffie.

Vader David, moeder Annie, broer Ruben jr., zus Esther, vriend Evert en anderen komen aan bod voor een korte screening op gezondheid en bijzonderheden.

“Ik heb gehoord dat je tegenwoordig graag naar oma Lieke gaat”, legt Sam dan op tafel.

“Ja, dat klopt”, zegt opa zuinig lachend. “Dat heb je goed gehoord. Weet je dat ik dat aan jou te danken heb?”

“Hoezo?”, vraagt Sam, die net doet alsof hij van niets weet.

Opa vraagt zich dat ook niet af. De uitnodiging om erover te vertellen is hem veel meer waard. En met relatief weinig woorden kan hij veel zeggen.

Sam ziet het voor zich en geniet. Vooral als opa vertelt over hun samenzijn op zaterdag 4 juni van het vorige jaar, hun eerste persoonlijke gesprek. Hij verbaast zich over de openhartigheid waarmee opa over zijn gevoelens praat en over de manier waarop hij oma Lieke neerzet als een bijna-godin zonder zweverig te worden. Het maakt hem zelfs jaloers.

Zal ik ooit zo van een vrouw kunnen houden?, vraagt hij zich af. Dit is zo veel mooier en hartverwarmender dan zijn eigen ervaringen met vrouwen.

“Zijn jullie toen ook naar bed gegaan?” De vraag is eruit voor hij ervoor kon kiezen. Hij móést het vragen.